

Dokumentnamn: Rutin vid handläggning av ekonomiskt bistånd till vattenförbrukning

Beslutad av:
AC-nätverket
vuxen/försörjningsstöd

Gäller för:
Socialförvaltningen
Centrum, Hisingen,
Nordost, Hisingen

Diarienummer:
[Nummer]

**Datum och paragraf för
beslutet:**
231019

Dokumentsort:
Rutin

Giltighetstid:
tills vidare

Senast reviderad:
250901

Dokumentansvarig:
Processledare enheten för
kvalitet

Bilagor:

Exempel på beräkning och beslut

Bakgrund

Rutinen har tagits fram då det tidigare saknats en gemensam rutin för socialförvaltningarna i Göteborgs stad kring hur frågan om vattenförbrukning ska behandlas. Behovet av en gemensam rutin bedöms vara av vikt då allt fler hyresvärdar övergår till att förbrukning av varmvatten betalas enskilt av varje hyresgäst.

Syftet med denna rutin

Syftet med rutinen är att Socialförvaltningarna ska ha en gemensam rutin och ett gemensamt förhållningssätt vid beslutande om ekonomiskt bistånd till vattenförbrukning. Rutinen ska fungera som en vägledning i hur förbrukning samt kostnader avseende varmvatten utreds och bedöms.

Vem omfattas av rutin

Denna rutin gäller tills vidare för medarbetare som arbetar med ekonomiskt bistånd inom Göteborgs Stads socialförvaltningar.

Stödjande dokument

- Energimyndighetens publikation om "Vattenanvändning i hushåll" 2012:03
- Excelfil som hjälpverktyg för uträkning av förbrukning

Rutin

Inledning

Vid en utredning av ekonomiskt bistånd för varmvattenkostnader är det av vikt att titta på själva förbrukningen och inte på kostnaden i sig.

Utredningsförfarande

Vid kännedom om en hög/avvikande varmvattenförbrukning ska sökande informeras och uppmanas att redovisa anledningen till den höga varmvattenförbrukningen. Vid inkomna underlag ska ställning tas till om sökande har möjlighet att på egen hand påverka förbrukningen eller om det finns externa faktorer som bidrar till hög vattenförbrukning som sökande ej på egen hand kan påverka.

Exempel på frågor att ställa kan vara:

- om hushållets duschvanor (duschar man länge och/eller ofta? Finns det en medvetenhet om kostnad för vattenförbrukning?).
- Har hyresvärden bytt ut munstycken till duschar och kranar till snålspolande munstycken?

Vid utredning bör kontakt, observera att samtycke från klient krävs, tas med hyresvärden för att utreda hur många personer som de bedömer kan bo i lägenheten utifrån lägenhetens storlek och det schablonbelopp för varmvattenförbrukning som är uträknat på fakturan.

Om bedömning görs att klienten bör sänka sin förbrukning ska sökande ges rimlig tid till att inkomma med redovisning för vilka åtgärder som gjorts. Skälig tid för att sänka förbrukningen bör tillämpas (tidigare kallat rådrum).

Sökande ska även informeras om möjlighet att kontakta Energi- och klimatrådgivning som erbjuder kostnadsfri rådgivning via telefon om hur man kan minska sin vattenförbrukning.

Bedömning av skälig vattenförbrukning

Vid en skälighetsbedömning av vattenförbrukning behöver dels hänsyn tas till hur många personer som ingår i hyresvärdens beräkning av antalet förbrukade kubikmeter (kbm) per månad. Hyresvärden beräknar denna del utifrån ett maxantal personer som de bedömer bör bo i lägenheten utifrån lägenhetens storlek. Därefter behövs det ses över hur många personer som faktiskt bor i lägenheten och jämföra det med hyresvärdens schablon.

Vid en skälighetsbedömning behöver faktorer vägas in såsom om hushållet är större än vad hyresvärden bedömer är normalt. I dessa fall kan en mer generös bedömning av förbrukning ske utifrån hushållets storlek.

Vid bedömning av skälig vattenförbrukning ska utgå ifrån Energimyndighetens publikation om "Vattenanvändning i hushåll-2012". I publikationen framgår schablonbelopp på genomsnittlig förbrukning för lägenhetens storlek per år samt förbrukning per person och år.

En beräkning behöver, utifrån schablonbeloppen, ske om är vad som är skälig förbrukning i just det specifika ärendet per månad. Därefter räknas det ut vad en kbm kostar per månad. (Totala varmvattenkostnaden dividerat med total förbrukning).

Då hyresvärden redan har ett visst schablonbelopp inräknat i boendekostnaden behövs ett avdrag ske för förbrukningen som ingår i hyran från den skäliga förbrukningen som bedömts i det specifika ärendet. Genom detta tillvägagångssätt får vi fram antal kbm som ska beviljas.

Därefter görs en beräkning på antal kbm som ska beviljas genom att multiplicera antal kbm med kostnaden för en kbm. Slutligen behöver vi ta den totala varmvattenkostnaden och subtrahera med den godkända förbrukningskostnaden för att beräkna den kostnad som bedöms vara oskälig och som ska delavslås.

EXEMPEL

Utreddningsförfarande: Exempel på en familj bestående av två vuxna och fyra barn

Familjen har fått information om att de har höga vattenkostnader och har fått skälig tid på sig att lämna in underlag som styrker varför de har höga kostnader för varmvatten. Skälig tid lämnas för att möjliggöra för familjen att sänka sin förbrukning. Tre månader kan bedömas vara en skälig tid för rådrum.

I exemplet lämnas inga underlag in till socialtjänsten.

Det görs en skälighetsbedömning om vad som anses som skälig förbrukning för en familj med två vuxna och fyra barn genom följande uträkning:

Enligt energimyndighetens publikation om "Vattenanvändning i hushåll" framgår det via deras schablon att den genomsnittliga förbrukningen är 12 kbm/lägenhet och år plus 16 kbm/person och år.

Vilket blir: $16 \times 6 + 12 = 108$ kbm/år för hela familjen.

Eftersom hyresvärden har ett schablonbelopp på hyresavin och då det förekommer skillnader i varje hushåll bör en bedömning göras utifrån hushållets storlek. I detta exempel är det fler personer som bor i lägenheten än vad hyresvärden bedömer ingå i schablonbeloppet avseende förbrukade antal kbm. Denna familj består av fyra ungdomar och två vuxna och då kan exempelvis 20 % mer förbrukning av varmvatten ses som skälig. Socialtjänsten lägger därför på ytterligare 20% varmvattenförbrukning på energimyndighetens beräkning för att göra en mer generös bedömning utifrån hushållets storlek.

Därför blir beräkningen: $108 \times 1,2 = 129,6$ kbm/år
 $129,6/12 = 10,8$ kbm/månad anses som skälig för denna familj

Familjens förbrukning av varmvatten som framgick på september månads hyresavi visade att familjen hade förbrukat 20,10 kbm under en månad vilket blev en kostnad om 1 127 kronor. Eftersom 3,75 kbm ingår i själva boendekostnaden dras 3,75 kbm av från den totala förbrukade mängden, det vill säga $20,10 - 3,75 = 16,35$.

Kostnaden för 1 kbm blev enligt beräkning: $1\,127 / 16,35 \text{ kbm} = 68,9$ kronor.

$68,9 \times 10,8 = 744$ kr. Här multiplicerar man vad en kbm kostar med familjens skäliga varmvattenförbrukning. Den skäliga kostnaden blir således 744 kr.

Delavslag fattas på mellanskillnaden, dvs $1\,127 - 744 = 383$ kr.

Excellfil för beräkning

Det finns en Excellfil att använda för beräkning av skälig varmvattenförbrukning och ovanstående information är en förklaring till hur Excellen är uppbyggd.

Vid handläggning anses det viktigt med en grundförståelse kring hur skäligheten i vattenförbrukningen beräknas utifrån både ett klientperspektiv och för rättssäkerheten vid en eventuell överklagan.

I Excellen finns tre flikar för att kunna följa klientens förbrukning under en tremånadersperiod vilket är relevant om beslut om skälig tid att sänka förbrukning ges. Det är då lättare att följa huruvida en minskning av förbrukningen har skett under tid.

Avslag när kostnad för varmvatten och hyra överstiger högsta godtagbara boendekostnad och skäligt rådrum har lämnats

När antalet personer överensstämmer med det schablonbelopp som hyresvärden har beräknat kan nedan resonemang användas;

När det gäller bistånd till boendekostnad framgår av praxis att en individuell prövning ska göras och utgångspunkten är att man ska ta hänsyn till den faktiska boendekostnaden och innebär att socialtjänsten inte ska schablonisera hyreskostnader. Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden ska hyran inklusive obligatoriska avgifter beaktas. Kostnaden för varmvatten anses vara en sådan kostnad som ska utgöra del av den faktiska boendekostnaden (resonemanget stöds av Kammarrätten i Jönköpings avgörande den 14 november 2017 i mål nr 1876–17).

Dock måste man vid prövning av rätten till bistånd ta hänsyn till de lokala förhållandena som råder på hyresmarknaden och vad en normal låginkomsttagare på orten har råd med. Även andra omständigheter bör tas hänsyn till, till exempel om den sökande fått rimlig tid på sig att sänka sina boendekostnader.

Exempel på beslutsmotivering

Av utredningen framgår att NN:s boendekostnader uppgår till totalt XX kronor avseende XX månad, varav XX kronor avser varmvattenförbrukning. NN:s boendekostnad är således hög både i förhållande till hans/hennes ekonomiska förmåga som i förhållande till stadens riktlinjer gällande högsta godtagbara hyresnivå för aktuell hushållstyp.

NN har (datum) informerats om att hon/han behöver sänka sina boendekostnader. NN fick då skäligt råd om tre månader, längst till och med (datum), för att sänka sina kostnader. När skälig tid för att sänka sin boendekostnad/varmvattenförbrukning har löpt ut kommer bedömning göras avseende om klienten har gjort tillräckligt för att sänka sina kostnader och om det finns skäl att bevilja ytterligare tid för att sänka kostnaden.

Några särskilda skäl som föranleder annan bedömning bedöms inte föreligga.

Beslut

Ansökan om boendekostnad avseende XX månad avslås delvis med XX kronor, med stöd av 12 kap 1 § Socialtjänstlagen.